

het boek van Wim Claey's

'Niet elke vorm van teloorgang is het einde van de wereld'

Cabaretier Wim Claey's leest in Ilja Leonard Pfeijffers *Grand Hotel Europa* een virtuoos neergepende waarschuwing voor zijn eigen stad. 'In tegenstelling tot Venetië is Gent nog geen lege huls, maar de druk neemt toe.'

'Ik ben een kettinglezer. Ik ben altijd in een boek bezig, maar ik kan er geen twee tegelijkertijd lezen. Je hebt mensen die een roman op hun nachtkastje hebben liggen, en een ander boek in de living. Voor mij werkt dat niet. Ik heb in mijn telefoon een "te lezen"-lijst zitten die ik probeer af te werken, maar dat gaat heel traag. Vaak zijn de boeken die erop staan niet beschikbaar in de bibliotheek of komen er andere tussen.'

'Ik schipper tussen nieuw werk en klassiekers. Op dit moment lees ik *American psycho* van Bret Easton Ellis, daarvoor was het *Over woke* van Bart De Wever, al was dat meer voor mijn werk als cabaretier. In wat ik lees ben ik vooral op zoek naar een sterk verhaal en dat heb ik gevonden in Ilja Leonard Pfeijffers *Grand Hotel Europa*, een boek dat om verschillende redenen een zeer diepe indruk heeft nagelaten.'

'Het authentieke waar toeristen voor komen wordt door hen, of voor hen, vervangen. Het massatoerisme vernietigt zo waar het naar op zoek is. Dat is het hele punt van *Grand Hotel Europa*'

'Pfeijffers roman is virtuoos geschreven. Hij kan mij echt pakken met zijn metaforen en beschrijvingen. Dat gaat soms over details, maar wanneer iemand schrijft dat hij wordt aangekeken met "droeve, duistere ogen die glommen als een godsbewijs", dan smelt ik. Ook mijn honger naar filosofische overpeinzingen wordt bevredigd met zinnen als deze: "Wie zich niet alles herinnert wat hij wil vergeten, loopt het risico dat hij bepaalde zaken vergeet te vergeten." Ik vind dat prachtig, maar ik begrijp dat het niet voor iedereen is. Mijn vriendin is bijvoorbeeld helemaal niet zo opgezet met Pfeijffers bombastische taalgebruik. Pas op, ik kan zo ook geen vijf boeken na elkaar lezen. Onlangs las ik *Alles is verlicht* van Jonathan Safran Foer, en dat is toch heel andere koek. Humor in elke zin, maar soms heel kortaf. Daar kan ik wel van genieten, maar ik hou toch ook echt van dat breed uitgesmeerde. Christophe

© Guy Kekken

Vekeman is nog zo'n schrijver die ik om die reden graag lees.'

'Net als bijvoorbeeld Tom Lanoye of Jeroen Olyslaegers zijn Pfeijffer en Vekeman auteurs die het schrijverschap belichamen. Zij zijn niet alleen schrijver achter hun computer of schrijftafel, maar ook wanneer ze geïnterviewd worden of wanneer ze op Facebook met een mening komen. De maatschappij heeft nood aan zulke figuren, en als cabaretier kijk ik op naar mensen die op een heel erudiete manier hun mening uiten. Dat blijft voor mij een van de grootste worstelingen in mijn evolutie als artiest. Ik was lang alleen maar muzikant en bediende mij toen nog niet van het woord. Inmiddels ben ik vijftien jaar cabaretier en schrijf ik aan mijn zesde programma, maar

het is nog steeds geen evidentie om mijn voordeur open te doen en op straat mijn mening te verkondigen. Bij mij is alles enerzijds, anderzijds. Ik bekijk de zaken graag langs alle kanten en strand dan vaak ergens in het midden.'

'Ik voel een grote bewondering voor Pfeijffers belezenheid, maar naast de rijke stijl is het me natuurlijk te doen om de grote metafoor die *Grand Hotel Europa* is. Pfeijffers verhaal gaat over het massatoerisme waaraan Europa ten prooi valt. Hij schetst het doembeeld van een continent dat een pret-park voor de rest van de wereld dreigt te worden. Zijn belangrijkste voorbeeld is Venetië, waar het eigenlijk al zo ver is. Waar massa's toeristen rondlopen in een stad zonder dagelijks leven. Zelf ben ik een geboren en getogen Gentenaar en mijn eigen stad loopt hetzelfde risico. In tegenstelling tot Venetië is Gent nog geen lege huls, maar de druk van het massatoerisme is er wel. Wanneer een zaak sluit komt er op toeristen gerichte horeca voor in de plaats. Het authentieke waar die mensen voor komen wordt door hen, of voor hen, vervangen. Het massatoerisme vernietigt zo waar het naar op zoek is. Dat is het hele punt van *Grand Hotel Europa*.'

'Pfeijffers doemscenario raakt bij mij een snaar, maar ik kan niet volledig meegaan in zijn cultuurpessimisme. Ik zie nogal gauw de positieve kant van de dingen en ik geloof oprecht dat de leemten die ontstaan mooi ingevuld kunnen worden door iets nieuws. Doordat ik opgegroeid ben in een extreemrechts milieu zat er in mijn jeugd over alles een nostalgische saus. Ik heb daar met veel bombarie afstand van genomen, maar ik voel die nostalgie in onze maatschappij terugkomen. Niet elke vorm van teloorgang hoeft het einde van de wereld te betekenen, al beseft ik dat we tegen een bepaalde grens aanschurken. Ik ben twee jaar geleden nog eens in Venetië geweest, en heb besloten om niet meer te gaan. Je loopt er rond in een afgeworpen slangenvel. Je herkent nog de vorm van het dier, maar al het leven is eruit. Of dat het doembeeld is dat heel Europa te wachten staat? Ik weet niet of ik Pfeijffer zo ver wil volgen.'

Sam De Wilde

Wim Claey's (51) is cabaretier en muzikant. In mei is zijn show *Queens* te zien, deze zomer presenteert hij tijdens de Gentse Feesten het jaaroverzicht *Was 't er iets te doen, misschien?*

ILJA LEONARD PFEIJFFER
Grand Hotel Europa
2018

★★★★ onmisbaar ★★★★★ uitstekend ★★ goed ★★ net niet ★ zwak
Hoofdredacteur: Karel Verhoeven - Chef DSL: Sarah Vankersschaever - Redactie: Carl De Strycker, Peter Jacobs, Jozefien Van Beek - Grafische en beeldredactie: Jan Desloover (chef beeld), Gert Verbelen (chef vorm), Emma Vanhille, Celine Poppo, Karen Wyckmans - Medewerkers: Marijke Artjs is literair vertaalster en recensente, Dirk De Geest is emeritus hoogleraar Literatuurwetenschap en Nederlandse Letterkunde, Johan Faes is recensent, Bas Heijne is redacteur van NRC, Jonas Roelens is historicus, Katrijn Stuyver is journaliste, Steven Van Ammel is boekhandelaar, Veerle Vandenberg is redactrice van *De Standaard*, Maria Vlaar is recensente en schrijfster, Sam De Wilde is journalist - Contact: letteren@standaard.be - Cover: © Emma Vanhille